

# Бірліктен асқан бакыт жок

**Кез-келген мемлекеттің, қоғамның басты байлығы – адам. Халықтың денсаулығы мемлекет болашағының негізі десек, оның жақсы, қалыпты жағдайда болуы өмір сүру салтына тікелей байланысты екендігі айтпаса да түсінікті.**

Сондыктан да бұл маңызды мәселеге Елбасы унемі айрыша көніл беліп келеді. Жаһандық деңгейде адамзат үшін індеп болып танылған коронавирус дертіне қатысты Елбасы Нұрсултан Назарбаевтың «Бірлесе білген ел барін жениді» атты макаласы жарияланды. Жаһандану кезеңінде әлемдік саясатта, халықаралық қатынастар жүйесінде өзіндік орын алып отырган казак елінің жетістіктері, бейбітсүйіш саясаты, табыстары Елбасы Н.Ә.Назарбаевпен тығыз байланысты. Кемел туға ретіндегі Елбасының дарындылығының нәтижесінде, посткеңестік кезеңдегі киын-қыстау кезеңде казак елін жарқын болашақка бастаған болып. Құнды тәжірибелерді халық даналығымен шындастырып келе жатқан Президенттің қазіргі ғаламдану кезеңінде қауіп-қатерлеріне тосқаулық қойып, ез халықтың және әлем мемлекеттерінің болашақта «бейбіт өмір сүріп, жана серпіндер, жетістіктерге жете беруін» қандай жағдайда жүзеге асыруға болады деген маңызды мәселелерді көтеріп келеді. Қазіргі таңда халық денсаулығына, халықтың өміріне қаудаған тұрган кезде де бағдаршамдық өз ұстанымдарын жариялад өттір. Бұл – тұжырымдамалық мазмұндағы және рухани жауапкершілікте жүктейтін жана өмірлік ұстанымдарды айқындағының макала.

Біріншіден, макалада «Қазақстан қауіпті дерптің алдын алауга әлем елдерінің ең алғашқыларының бірі болып кірісті. Тиісті сактандыру шаралары жасалды. Мемлекеттік органдар арнаулы дайындықтан еткізілді. Өзге елдерде вирус қалай шайда болып, пандемия қалай өрбіп, өршігенді бақыланды. Соның нәтижесінде індептің етек алып кетуіне мүмкіндігінше жол берілмей, ахуал күн сайын тұрақты назарда ұсталып өттір. Жағдайды оналу үшін көп жұмыс істелді, елі де талай шаруа атқарылатын болады» деп нығталады.

Шындығында, Қазақстан Республикасы халық денсаулығының жай-куйі, санитарлық-эпидемиологиялық ахуалы және денсаулық сактау жүйесінің дамуы соңғы онжылдықта он үрдістермен сипатталды. Соңғы жылдары негізгі медициналық көрсеткіштерді — тууды, елім-жітімді, өмір сүрудің оргаша ұзақтығын тұртқандыруға қол жеткізілді. Жұқпалы аурулармен ауру тәмендеді.

«Салауатты өмір салты» бағдарламасы аясында Салауатты өмір салтын қалыптастырудың кешендері, үзіліссіз және орнықты жүйесін күру бойынша іс-шаралар кешени З кезеңде жүргізілді. Осы бағдарлама аясында, шекара-ны санитариялық қорғау жүйесі қалыптасты, мемлекеттік шекара-ел аумағын аса қауіпті инфекциялық аурулардың экелінуінен және тарапуынан қорғауды қамтамасыз ететін санитариялық-қарантиндік пунктілер желісі кеңейтілді. Жалпы дәрігерлік практика қағидаты бойынша жұмыс істейтін медициналық-санитариялық алғашқы көмек қызметін реформалау жүргізілді, қанайналын жүйесі ауруларын ерте анықтау мәнінен балаларды, ересектерді профилактикалық қарал-тексеру, ұрпақты болу жүйесінін онкологиясын ерте анықтау үшін әйелдерге скринингті зерттеу жүргізілді. Осы шаралар негізінде елімізде халық денсаулығын сактау бойынша маңызды шаралардың жүргізіліп отырғандығын және оның жағасын табатындығын айқындаімбай.

Екіншіден, Елбасы макалада «Тәуелсіздіктің ең алғашқы күндерінен бастап мен ұлы Абай атамызың «Кімге достығың болса, достық достық шақырады» деген дана қағидасын басшылыққа алып, әлемнің барлық мемлекеттімен арадағы көлісім мен достыққа, өзара сенім мен ықпалдастыққа негізделген саясат ұстандым. Егемендіктің бастапқы жылдарында іргелес елдердің бәрімен тату қарым-қатынас орнатып, шекара мәселесін түбебейлі шешкенмен кейін түрлі деңгейде ғынтымақтастық үйімдарын күрга бастамашы болғанымның басты « себебі де сол еди» деп айшықтайды.



Қазіргі таңдағы жағдай кезеңде Қытай Халық Республикасынан дәрігерлердің жіберілуі, дәрі-дәрмекпен көмектесуі де осының айғыры іспеттес.

Дүниежүзілік тәжірибеде, аз ғана үақытта халықаралық қауымдастыққа танылған мемлекеттер басшылары ішінен, халықаралық бейбітшілікті нығайту жолында бастамалар көтеріп, әлемдік деңгейде танылышты отырған көшбасшылар саны мүлдем аз. Бейбітсүйіш, дамыған елдің көшбасшысы ретінде біздің Елбасымыз осы қырларымен халықаралық беделге ие болып келеді. Қазақстан Республикасының тұрағы Президенттің қазақ тарихында биік тұрғылардан орын алғы, елдің елдігі және ұрпақ болашағы үшін бар күш-жігерімен халықна қызмет атқарып, халықтың үйіткісі болған асқақ руҳтағы тұлға.

Үшіншіден, макалада «Әдette жүрт көніл алаң, осындағы кезді ел ішіне үрей таратып, байбалам салушылар өз мүддесіне пайдалануға тырысады. Мен халықтың әртүрлі сондай азғырынды, аразан әнгімелерге еруден сақ болуға шақырамын. Шынымен көптің қамын көздейтін адам айайшыл күшімен емес, ігілікті ісімен қызмет еткені дұрыс. Файбат пен байбалам орынаға ғылым-біліммен шүғылданған абыз» деп берілген. Аталыш бағыт ете маңызды, себебі халық денсаулығына, өміріне қауіп төнген көздегі ең еткір ішкі саяси мәселелердің қатарына саяси тұртқылықты сактау кіреді. Қазіргі терең құрылымдық-функционалдық езгерістер кезеңінде қоғамдық қатынастардың дамуын, ішкі және сыртқы қауіпсіздікі қамтамасыз етіп, тұртқылықты сактау міндеті койылады. Сондыктan, Қазақстан Республикасы үшін сыртқы арандатушылық тоштардың ықыпталына, олар құрган торға түспей, «Революциялық жолмен емес, эволюциялық жолмен» дамуды жалғастырып, қыншылықтардың барлығын жалпы халық болып және білуіміз ортақ үлттық мүддеміз болып табылады.

Елбасы бастаған сара жолдан айнымай, саяси жаңғыртуды жағастыру саясатын езекті, еткір мәселе деп санаймын. Дер кезінде іргелі қайта құрылымдарды жүргізе алмаған ел жаһандық жаңа қауіп-қатерлерге карсы тұра алмайды және мұндай тұргыдағы мемлекет ез дәуірінің кеңістікгік-уақыттық контентінен тыс қалып, тарихи дамудын жаһандық процестерінен қалып қою қаупі тенетіндігі баршага мәлім.

Қазақстан халқы Қазақстан Республикасының тұнғыш Президенті дара тұлғамызы мактан тұта отыра, бейбітшілікті, халықаралық қауіпсіздікі сақтауга, өнерлік ынтымдастықты дамытуға бағытталған саясатына, бастамаларына толық қолдау көрсетіп отырды. Елбасының әлемдік саясаттагы бул сара жолы жүргегі елім деп соккан әрбір қазақстандықты патриоттық, мактанды сезіміне жетелейді деп ойлаймын. Коронавирус індепті қаупі төніп тұрган жағдайда да халықна дем беріп, тығырықтан шығар жолдарды ұсынуы да жаһандық сын-қатерлер талабынан туындаған батыл қадамдар. Осы тұргыда, еліміздегі жастар бойында Қазақстан елінің бірлігіне, территориялық тұтастығына қауіп төндіретін шовинизм, ксенофобия, трайбализм, діни тезімсіздік сияқты жалған идеялардың таралуын тоқтатуға үлес косу – біздің ұрпактың басты мақсаты.

М. Әуезов атындағы ОҚМУ ұжымы да осындағы қын-қыстау шақта біз Елбасымен біргеміз, халықмен біргеміз, індепті жену үшін барлық күш- жігерімізді жүмсаймыз деп мәлімдейміз. Жастарға патриоттық-рухани тәрбие беруді басты мақсат қойған университет ұжымы «турлі түсті революцияларға қарсы» жастардың бойында иммунитетті дамытып, елін, жерін, мемлекеттің суюге баулуды ең басты мақсаты санайды.

Әз кезеңінде М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетті де карантин кезеңде негізгі мақсатын жүзеге асыруды. «ИСВУЗ» акпараттық жүйесі, «Zoom» стримингті сервисі, «Прометей» жүйесі акпараттық ресурстары арқылы, ГУГЛ КЛАСС РУМ, КУРСЭРА онлайн платформалары, тағы басқа оқытуудың қашықтан білім беру технологиялары мен әдістерін қолдана отырып, оқытууды қамтамасыз етуде. Оку процесін үйімдастыру белгіленген оку жүктемесіне, оку жұмыс жоспарына, оку бағдарламаларына, сабак кестесіне және графигіне сәйкес жүзеге асырылуда.

Елдеріне қайтпай білімін жалғастырып жатқан шетелдік студенттерге жатакханада қашықтықтан білім алуға мүмкіндіктер жасап, интернет және вайфай жүйесімен қамтамасыз етілді.

Оқумен қатар тәрбие жұмысы да қашықтықтан үйімдастырылып, #онлайнбадақОҚМУ, #занятиеонлайнОҚГУ, #Ава175 ғұлленджеңдерін Қазақстан жастарына жариялауда. Оқытуышылар мен студенттерден қураған еркітіләр тобы әлеуметтік мұқтаж тоptаты балалар және қарттар үйлеріне арнап медициналық бетперделер тігіп берді.

Оқытуышы профессор құрамы мен қызметкерлер жалғызларынан қол үзбей карантинде онлайн жұмыс кестесіне көшірілді.

Елбасының індепті аузындаудағы арманы мен мақсаты елімен еншілес екені даусыз. Осындағы сын сағаты кезеңде үрейден аулақ болып, сенімді жогалтпайық, «Тату үйге таксірет жұмысайды» дегендей, көпділтты Отанымызда бул мәселені тек бірлік арқылы еңсереріміз даусыз. Майқы би айтқаңдай, «Береке тубі - бірлік, Бірлік тубі - тірлік, Женіс тубі - ерлік!» Ел болып біргуден асқан бақыт жок!

**Д.П.КОЖАМЖАРОВА,  
М.Әуезов атындағы ОҚМУ ректоры**